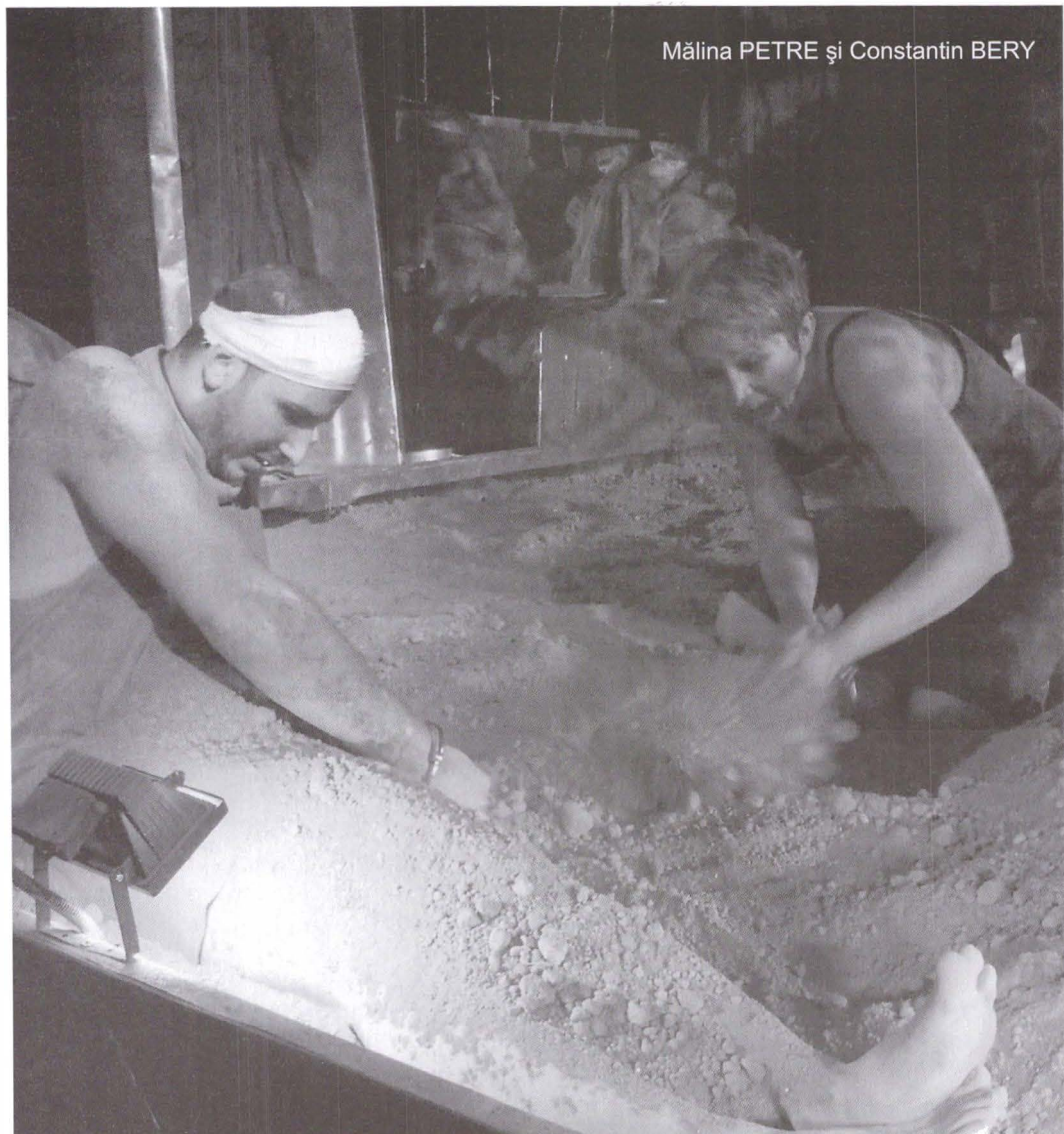

Mircea GHIȚULESCU

Reviem pentru violator

Alexander Hausvater a descoperit încă un dramaturg american. Este vorba de Colleen Wagner și o piesă în două personaje – **Monumentul** – pe care o pune în scenă la Reșița cu infinite precauții și fabuloase desfășurări de mijloace teatrale, de parcă ar fi vorba de *Richard III* și nu de un text oarecare. Piesa este, în fond, la fel de violentă și agresivă ca și violatorul militar pe care îl condamnă. În acest punct, arta contemporană se aruncă într-o confuzie totală: pare să condamne violența, dar o face cu mijloace atât de violente încât o recomandă ca plăcere și diversitate. Ce să ne mai mirăm, Shakespeare nu făcea la fel în *Titus Andronicus* și în *Richard III*? Poate că Alexander Hausvater – cititorul a simțit la lectură că Stețko, violatorul din *Monumentul* este un detractat shakespeareian aflat nu departe de regele cocoșat al lui Shakespeare, așa că i-a acordat toate onorurile. După 23 de violuri „de război” exercitate asupra prizonierelor tinere, toate însoțite de asasinarea, mutilarea și pângărirea cadavrelor, militarul cu nume sârbesc (așa dă bine în America) se află pe scaunul electric. Îl salvează Mejra, apariție demonică și divină în același timp, interpretată de Mălina Petre în mod straniu, niciodată personaj real, silindu-te să cauți tot mereu un echivalent spiritual. Cine este, de fapt, personajul interpretat de Mălina Petre? Cine este Mejra: pedeapsa, moartea, iertarea? Și toate acestea cu puține mijloace, cu figura bine decupată într-o broboadă, cu ochii mari privind undeva departe într-un spațiu al nimănui de unde își extrage deciziile. Ea știe că moartea pe scaunul electric este o pedeapsă prea blândă pentru violatorul criminal. Este în spectacolul lui Alexander Hausvater un proces de tip „crimă și pedeapsă” dar unul în trei timpi: crimă–pedeapsă–iertare. Etape susținute, fiecare în parte, cu felurite argumente scenice. Adevărata pedeapsă nu este scaunul electric – susține Mejra (mama uneia dintre victime, într-un plan real fără semnificație în contextul crimei primordiale în care se plasează spectacolul), ci memoria. Ea folosește mijloace nu mai puțin violente pentru a stimula amintirea crimelor înfăptuite, dar rezultatul va fi unul fericit. Stețko, oricât de oripilat de perversiunile sale sexuale (violența și agresivitatea sunt, în concepția post-freudistă a lui Colleen Wagner, urmarea impotenței) va descoperi gropile unde și-a aruncat victimele, iar Mejra îl va sili să le rostească numele. Este una dintre cele mai înfiorate scene din *Monumentul* de la Reșița. Violatorul va rosti numele victimelor și se va purifica. Mejra îl silește să sape bazinul cu țărână din mijlocul scenei pentru a aduce la suprafață cadavrele fetelor ucise. O altă scenă memorabilă: cadavrele sunt reprezentate metonimic prin rochii zdrențuite. Alte numeroase rochii coboară de la podul scenei. Efectul este purificator: odată pedeapsa înfăptuită, urmează iertarea. O ploaie care amestecă trupurile cu țărâna iar din noroiul rezultat apare renașterea. Stețko și Mejra par iluminați prin iertare și iubire, deși s-au tăvălit prin noroiul primordial. Logic până la săcăială, silindu-te să admiți că are dreptate, Hausvater nu se oprește aici. Ei nu se vor despărți niciodată, fiind legați prin crimă și agresivitate, prin pedeapsă și iertare. Pentru a pune în scenă acest reviem patetic de tip dostoevskian, în care culmea iubirii este să îl ierți pe criminal, regizorul

Mălina PETRE și Constantin BERY

folosește toate armele din dotare, nu puține. Pentru a asista la spectacol, pășești pe un covor de lumânări riscând să calci pe victimele însângerate ale violatorului care zac, de data aceasta în carne și oase, pe scările de la intrare. Fum de scenă care te îneacă încât abia nimerеști locul, decibelii la maximum, și în fundal, un zumzet amenințător, ca la Purcărete. Vocile actorilor sunt date la maximum în cazul lui Constantin Bery (să fi rudă cu ducii de Berry ai Franței, nu cred...) care trage pe corzile vocale cu un arcuș de sârmă în rolul lui Stețko. Adevărul este că *stilul hiperbolic* al regizorului Hausvater își găsește aici maxima investiție și împlinire.

Teatrul G.A. Petculescu, Reșița – Monumentul de Colleen Wagner. Regia: Alexander Hausvater. Cu: Mălina Petre (Mejra), Constantin Bery (Stețko).